

Viherkertoimen valmistelu

Kaupunkirakennelautakunta 25.10.2023 § 154
5942/10.02.03/2023

Valmistelijat / lisätiedot:
Tiia Piippo
puh. 044 718 5412
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Lautakunta hyväksyy kaupunkisuunnittelujohtajan esityksen.

Päätös

Merkitään, että Sirpa Kulin saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn alussa.

Merkitään, että kaavoitusinsinööri Tiia Piippo saapui kokoukseen tämän asian käsittelyn ajaksi.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Esitys

Kaupunkisuunnittelujohtaja Ilkka Laine

Kaupunkirakennelautakunta hyväksyy viherkertoimen tavoitetasot viherkertoimen käyttöönoton valmistelua varten.

Selostus

Viherkerroinmenetelmä parantaa kaupungin edellytyksiä sopeutua ilmastonmuutoksen vaikutuksiin edistämällä tonttien vihertehokkuutta ja riittävän viherrakenteen säilymistä. Kasvillisuuspintojen merkitys ilmastonmuutokseen sopeutumisessa korostuu tiivistyvässä kaupunkirakenteessa. Kasvillisuus vähentää tulvariskiä, sitoo hiilidioksidia, viilentää kaupunkiympäristöä ja ennalta ehkäisee lämpösaarekeilmiön syntymistä sekä lisää kaupunkitilan viihtyisyyttä ja terveysvaikutuksia.

Viherkertoimen avulla pyritään varmistamaan riittävän viherpinta-alan ja läpäisevän pinnoitteen määrä tonteilla. Viherkerroin lasketaan jakamalla painotettu viherpinta-ala tontin pinta-alalla. Painotettu viherpinta-ala saadaan viherkertoimen laskentatyökalulla, jossa viherkertoimeen vaikuttavat elementit on pisteytetty.

Vaatimus viherkertoimen tavoitetason saavuttamisesta sisällytetään asemakaavamääräyksiin. Viherkertoimen laskentatyökalussa on erilaisia elementtejä, joita suunnittelija voi valintansa mukaan käyttää saavuttaakseen edellytetyn tavoitetason. Tavoitetason saavuttamista valvotaan rakennuslupaprosessin yhteydessä.

Tavoitetasot

Viherkerroinmenetelmä on vakiintuneessa käytössä muiden muassa Helsingissä, Vantaalla, Turussa, Tampereella ja Oulussa. Kaupungit ovat määritelleet maankäyttöalueet, joilla viherkerrointa sovelletaan sekä tavoitetasot, jotka alueilla tulee saavuttaa. Maankäyttöalueet ja tavoitetasot on esitetty liitteessä 1. Lisäksi menetelmää on pilotoitu useiden kaupunkien yksittäisissä asemakaavahankkeissa.

Kuopiossa on tarkasteltu, millä maankäyttöalueilla viherkerrointa voitaisiin soveltaa sekä millaiset tavoitetasot Kuopiossa olisivat realistisia saavuttaa. Tarkastelussa käytettiin Helsingin viherkertoimen laskentatyökalua, jota kaupungit käyttävät, mikäli heillä ei ole omaa laskentatyökalua. Helsingin laskentatyökalu on esitetty liitteessä 3.

Tarkasteluun valittiin 23 esimerkkilotonttia eri maankäyttöalueilta, joiden toteutunutta vihertehokkuutta tutkittiin lähtökohtien selvittämiseksi. Tavoitetasojen arvioimiseksi tarkasteltiin, minkälaisia viherelementtejä tonteille voitaisiin toteutuneeseen tilanteeseen nähden lisätä, jotta niiden vihertehokkuus saataisiin hyvälle tasolle. Tulosten perusteella todettiin, että 2000-luvun alkupuolella ja viime vuosina rakentuneiden tonttien välillä on paikoitellen merkittäviä eroja viherpinta-alan määrässä. Käytännössä erot ilmenevät viime vuosina rakentuneiden tonttien viherpinta-alan määrän vähentymisenä.

Tarkastelun tulosten perusteella määritettiin tavoitetasot, jotka olisivat saavutettavissa myös tonteilla, joiden vihertehokkuuden toteutunut taso oli tarkastelun perusteella matalalla. Tarkastelun jälkeen pohdittiin myös tavoitetasojen asettamista vaativammalle tasolle. Todettiin, että tavoitetasojen tulee lähtökohtaisesti olla realistisesti saavutettavissa ja näin ollen katsottiin, että ei olisi tarkoituksenmukaista asettaa tavoitteita, joiden saavuttaminen olisi käytännössä liian haastavaa.

Tarkastelun ja johtopäätösten perusteella Kuopiossa sovellettavaksi esitettävät maankäyttöalueet ja tavoitetasot on esitetty liitteessä 2. Esitettävät maankäyttöalueet ja tavoitetasot noudattelevat yhtenäistä linjaa vertailukaupunkien kanssa.

Jatkotoimenpiteet

Viherkerroinmenetelmän käyttöönottoon tähtäävää valmistelutyötä edistetään kaksivaiheisena prosessina. Valmistelutyön 1. vaiheessa määritetään Kuopiossa sovellettavat vihertehokkuuden tavoitetasot, jonka jälkeen viherkerroinmenetelmää on tarkoitus pilotoida asemakaavahankkeessa Helsingin laskentatyökalua käyttäen.

Valmistelutyön 2. vaiheessa määritetään laskentatyökalun elementit ja niiden painotusarvot. Tämän jälkeen laskentatyökalua muokataan vastaamaan Kuopion ympäristöolosuhteita, tarpeita ja tavoitteita. Valmistelutyön päätteeksi viherkerroinmenetelmä on tarkoitus hyväksyttäväksi käyttöönotettavaksi kaikissa uusissa asemakaavahankkeissa. Jatkosuunnittelun yhteydessä varataan kuntalaisille kuulemismahdollisuus.

Vaikutusten arviointi

Viherkerroinmenetelmällä on positiivisia ilmastopoliittisia vaikutuksia. Tarkempi vaikutusten arviointi on mahdollista tehdä, kun viherkerroinmenetelmän soveltamiseen vaikuttavat yksityiskohdat tarkentuvat.

Liitteet

Liite 1, Vertailukaupunkien maankäyttöalueet ja tavoitetasot

Liite 2, Kuopiossa sovellettavat maankäyttöalueet ja tavoitetasot

Liite 3, Helsingin viherkertoimen laskentatyökalu

Vaikutusten ennakoarviointilomake

